KVINDEN OG SAMFUNDET.

»DANSK KVINDESAMFUNDS FORMAAL ER AT ARBEIDE FOR KVINDERS POLITISKE VALGRET OG VALGBARHED SAMT AT VIRKE TIL FREM- -ME FOR KVINDERNES ALME- -NE UDVIKLING, FOR DERES UDDANNELSE TIL SELVSTÆN- -DIGT ERHVERV OG FOR AT FORBEDRE DERES STILLING I FAMILIE, SAMFUND OG STAT« UDG. AF DANSK KVINDE-SAMFUND

29. AARG. 30. JANUAR 1913. No. 2.

Camilla Collet.

Født d. 23. Jan. 1813.

Den Kvinde, hvis Navn staar over disse Linier, har engang ringet Kvindesagen ind over Nordens Lande; ikke i spinkle, overjordiske Toner, som nogle Aar i Forvejen Mathilde Fibiger, ikke i enkle Hverdagstoner som samtidig Pauline Worm, men i en hel Skala af samstemte Klange, jublende og vemodige, forjættende og truende, æggende og fulde af smerteblandet Foragt. Som fra en Domkirkes Taarn højt over alle Huse lød hendes fuldtonende Klokkespil i henved et halvt Aarhundrede ud over hendes Samtid, men gik de fleste over Hovederne. Og eftersom Aarene gik, og Hindringerne taarnede sig op, blev der mere og mere af Stormklokkens Klang i dette Spil, og der blev Uro i Mængden, som mod sin Vilje blev tvungen til at lytte. Den begyndte at høre Varselrøster i disse Klokketoner, Varsler om en Stormtid.

Camilla Collett var selv født i en Stormtid, Aaret før Norge fik sin Frihedsdaab paa Eidsvoldsmødet 17. Maj 1814. Hendes Fader, Præsten og Forfatteren Nicolaj Wergeland, var sin Hjemby, Christianssands, første Repræsentant paa dette Møde. Stejl og viljestærk, fuld af Kamplyst og idéel Oppositionstrang, men tillige sygelig følsom overfor Modgang og Utak, saaledes var Camilla Colletts og Henrik Wergelands Fader. Disse Egenskaber slumrede som Faderarven i den unge Camilla Wergeland; men hun havde ogsaa en Moderarv, som i de unge Aar kunde holde dem Stangen: sin Naturglæde, sin Skønhedsbegejstring, sin Modtagelighed for hvert af Livets Solglimt. „Med Taarestrømme, som aldrig vilde ende, har jeg vædet min Moders Baare, som om jeg med dem kunde købe tilbage det lyseste, det blideste i vor Slægts dunkle, til Kamp indviede Liv.“ Saaledes har hun skrevet i sin kunstnerisk værdifuldeste Bog: „I de lyse Nætter“. Gravenes Bog kunde den ogsaa kaldes, thi i den har hun rejst Mindestene for sine døde og tegnet Efterverdenen i levende og fængslende Træk sin højt begavede Broder, med hvem hun trods alt det, som i Livet skilte dem ad, havde saa meget af Slægtsarven tilfælles. En Ven af Camilla Collett har sagt om hende, at hun forekom ham at lide under